

DOM

afsagt af Den Særlige Klageret torsdag den 12. november 2020 i sag:

D-095-20

Klage fra A

over

retsassessor B, Retten ...

A har ved mails modtaget af Den Særlige Klageret den 19. december 2019 og 7. april, 20. august samt 20. oktober 2020 klaget over retsassessor B, Retten ... B er ved mail modtaget af Klageretten den 6. oktober 2020 fremkommet med sine bemærkninger til klagen.

Klagen angår retsassessor Bs behandling af en straffesag (sag nr. ...) ved Retten ... den 6. december 2019, hvori A var tiltalt for hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1, ved at have slået sin knyttede hånd én gang ind i en bildør og derved beskadiget denne. Ved dom af 13. december 2019 blev A fundet skyldig i forholdet og idømt 6 dagsbøder á 500 kr.

A anmodede Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at anke dommen til landsretten. Statsadvokaten afgav i den forbindelse den 5. februar 2020 en udtalelse til Procesbevillingsnævnet, hvorved Statsadvokaten i København under henvisning til ... Politis udtalelse af 17. januar 2020 ikke udtalte sig imod anketilladelse. Af ... Politis udtalelse af 17. januar 2020 fremgår bl.a.:

”Vedrørende sagens forløb før retsmødet

Det af A anførte kan i det væsentligste bekræftes, herunder at han havde anmodet om yderligere vidneførsel i sagen ved skrivelse af 8. september 2019. ... Retten fremsendte den 18. november 2019 en retsbog, hvoraf det fremgik, at retten på retsmødet den 6. december 2019 ville tage stilling til spørgsmålet.

...

Vedrørende retsmødet

Det af A anførte kan i det væsentligste bekræftes, herunder at der ikke blev givet mulighed for procedurebemærkninger fra hverken anklagemyndigheden eller tiltalte, ligesom den af A ønskede vidneførsel ikke blev drøftet yderligere.

Det kan bekræftes, at dommeren henvendte sig til mødende anklager og udtalte ”Og det er en sag man ønsker retten skal bruge tid på” eller lignende.

...

Det kan endvidere bekræftes, at mødende anklager efter retsmødets afslutning gav hånd til A, der ikke havde haft mulighed for at procedere eller fremsætte den varslede begæring om yderligere vidneførsel, og at mødende anklager i den forbindelse udtalte: ”Du skal vide, at det heller ikke er sjovt for mig, at møde i sådan en sag” eller lignende, hvilket ikke – som anført af A – handlede om, hvorvidt der burde have været rejst tiltale, men derimod om processen under retsmødet, der efter mødende anklagers vurdering måtte have været en ubehagelig oplevelse for A.

...

Indstilling

Jeg skal indstille, at Statsadvokaten på baggrund af det ovenfor anførte ikke udtaler sig mod, at Procesbevillingsnævnet giver tilladelse til anke, evt. med hjemvisningspåstand.

Jeg finder således betingelserne i retsplejelovens § 903, stk. 1, for opfyldt under henvisning til de beskrevne særlige grunde, herunder at rettens behandling er sket under tilsidesættelse af ikke-uvæsentlige retssikkerhedsgarantier for tiltalte.”

Procesbevillingsnævnet meddelte den 12. marts 2020 tilladelse til at anke Retten ...s dom af 13. december 2019 til Østre Landsret, hvor ankesagen efter det oplyste verserer.

A har anført navnlig, at retsassessor Bs opførsel under retsmødet den 6. december 2019 var kritisabel i en grad, der er udtryk for utilbørlig og usømmelig embedsførelse. Retsassessor B tilsidesatte retspleje- og straffelovens regler og dermed As rettigheder samt retssikkerhed. Retsassessor B indledte retsmødet med at henvende sig til anklageren og udtale: ”Og denne sag ønsker man at bruge rettens tid på?” eller lignende. Dette måtte forstås sådan, at hun ikke mente, at sagen skulle have været sendt til retten. A havde herefter nogle spørgsmål vedrørende det berigtigede anklageskrift og erstatningskrav, som han ikke forstod, men som retsassessor B meget kort for hovedet afviste. A anmodede om tilladelse til at forelægge oversigtsfotos af gerningsstedet, hvilket retsassessor B afviste med udtalelsen: ”Nej, for jeg skal skrive forklaringen ned.” A afgav herefter forklaring. Da et vidne efterfølgende ikke var mødt, da de var 8 minutter forud for tidsplanen, forlod retsassessor B retssalen med en udtalelse om, at hun ville gå til sit kontor for at bruge tiden mere effektivt. Udtalelsen blev afleveret på en sådan måde, at der igen ikke herskede tvivl om, at hun fandt sagen meningsløs og spild af rettens tid. Efter vidneforklaringen spurgte retsassessor B, om A ville modtage en advarsel, hvilket han svarede nej tak til. Retsassessor B blev fornærmet over, at han bad om en dom, og at hun således var nødt til at bruge tid på at skrive en dom i stedet for at gøre tilføjelse i retsbogen om vedtagelse af en advarsel. Sagen blev herefter optaget til dom, uden at parterne havde fået lejlighed til at procedere, og uden at A havde fået adgang til afsluttende bemærkninger, jf. retsplejelovens § 876 og § 877. A havde under sagens forberedelse anmodet om yderligere bevisførelse, men dette blev ikke drøftet under retsmødet, selv om det var anført i retsbog af 18. november 2019,

at der ville blive taget stilling til anmodningen under retsmødet. Da A modtog dombogen, kunne han konstatere, at der var udeladt afgørende dele af forklaringerne, ligesom gengivelsen af forklaringerne var behæftet med faktuelle fejl. Forklaringerne var gengivet på en måde, så de var tilpasset afgørelsen, og retsassessor B lagde oplysninger til grund for afgørelsen, som ikke var underbygget af forklaringerne. Afgørelsen var endvidere fejlbehæftet ved at inddrage forhold, som anklagemyndigheden havde frafaldet i det berigtigede anklageskrift.

Retsassessor B har anført navnlig, at hun har svært ved at se, at hendes opførsel på nogen måde skulle have været af usømmelig karakter. Da hun så anklageren i retten, sagde hun drillende til ham, hvad det dog var for en sag at bruge rettens tid på. Med til det hører, at anklageren og hun har kendt hinanden i mange år, da de begge har været undervisere på Københavns Universitet, og da anklageren har deltaget ved bl.a. afholdelse af Kulturnatten ved Retten Da hun kom ind i retssalen, stod anklageren og talte indforstået med en mand, som hun gik ud fra var en kollega til anklageren. Hun blev først efterfølgende klar over, at det var tiltalte. Hvis hun havde vidst eller regnet ud, at det var tiltalte, ville hun ikke være kommet med bemærkningen. Efter at have hørt tiltaltes og vidnets forklaringer og fået dokumenteret fotos af vidnets bil, var sagen fuldt belyst, og hun erindrer ikke, at hverken anklagemyndigheden eller tiltalte anmodede om yderligere bevisførelse. Var det sket, ville det være blevet afvist, da sagen var fuldt oplyst. Det var hendes vurdering, at sagen var egnet til at blive sluttet med en advarsel, og hun spurgte derfor tiltalte, om han var indstillet herpå. Tiltalte blev irriteret og oplyste, at dette ønskede han ikke, idet han ville frifindes. Anklageren kom herefter med sine bemærkninger til sanktionsfastsættelsen, hvorefter hun optog sagen til dom, idet hun ikke ønskede yderligere diskussioner med tiltalte.

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Vibeke Rønne, Henrik Estrup, Jesper Stage Thusholt, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Den Særlige Klageret kan efter retsplejelovens § 49, stk. 1, behandle klager fra enhver, der anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse med hensyn til retsassessorer, jf. retsplejelovens § 55. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, der har givet anledning til klagen, men Klageretten kan dog se bort fra en overskridelse af klagefristen, såfremt særlige forhold taler herfor. Hvis klagen findes begrundet, kan det føre til misbilligelse, bøde eller afsættelse, jf. retsplejelovens § 49, stk. 6.

Klagen over retsassessor B vedrørende forløbet af hovedforhandlingen den 6. december 2019 og indholdet af dombogen af 13. december 2019 blev indgivet den 19. december 2019, og er dermed indgivet rettidigt.

Det følger af retsplejelovens § 49, stk. 1, jf. § 55, at Klageretten kan tage stilling til, hvorvidt en dommer, herunder en retsassessor, under udøvelsen af sin embedsvirksomhed har udvist utilbørligt eller usømmeligt forhold. Bestemmelsen giver derimod ikke Klageretten kompetence til at tage stilling til dommerens behandling af sagen i øvrigt eller til rigtigheden af de processuelle eller materielle afgørelser, der er truffet af dommeren. Den del af klagen, som vedrører retsassessor Bs processuelle afgørelser og retsledende beslutninger under hovedforhandlingen, herunder manglende stillingtagen til yderligere bevisførelse og manglende mulighed for procesbemærkninger, samt indholdet af dombogen angår således forhold, som det falder uden for Klagerettens kompetence at tage stilling til. Det bemærkes, at der i ankesagen vil blive foretaget en efterprøvelse af sagens processuelle og materielle afgørelser.

Vedrørende den del af klagen, som angår retsassessor Bs adfærd under hovedforhandlingen den 6. december 2019, som er omfattet af Klagerettens kompetence, finder Klageretten, at det for at bevare den almindelige tillid til domstolene og dommernes anseelse er nødvendigt, at den enkelte dommer optræder på en måde, som er egnet til at bevare den almindelige tillid til domstolene og dommernes anseelse, og sådan, at der er sammenhæng mellem domstolenes værdier og dommerens handlinger. Dette fremgår også af pkt. 3 i de etiske principper for dommere, som blev vedtaget på Den Danske Dommerforenings generalforsamling den 24. oktober 2014, som også gælder for andre domstolsjurister, når de udøver dømmende virksomhed. En dommer skal derfor ved sine ytringer og adfærd i øvrigt være opmærksom på domstolenes og dommernes særlige rolle i samfundet, ligesom dommeren skal behandle alle ordentligt og med respekt samt forståelse for forskellighed, jf. de etiske principper pkt. 4 og 5.

Klageretten lægger til grund som ubestridt, at retsassessor B indledte retsmødet med at henvende sig til anklageren og udtale: ”Og denne sag ønsker man at bruge rettens tid på?” eller lignende. På det foreliggende grundlag lægger Klageretten endvidere til grund, at retsassessor B i forbindelse med en pause i hovedforhandlingen udtalte, at hun ville gå til sit kontor for at bruge tiden mere effektivt.

Klageretten finder, at retsassessor B med disse udtalelser naturligt har givet de tilstedeværende den opfattelse, at sagen efter hendes opfattelse ikke var værd at bruge rettens tid på, og at hun dermed

negligerede anklagemyndighedens beslutning om tiltalerejsning og sagens betydning for de involverede parter.

Under henvisning til det anførte i ... Politis udtalelse af 17. januar 2020, hvorefter ”processen under retsmødet ... efter mødende anklagers vurdering måtte have været en ubehagelig oplevelse for A”, lægger Klageretten endvidere til grund, at retsassessor B under hovedforhandlingen ikke behandlede A, som var selvmøder, med fornøden ordentlighed og respekt, herunder ved at vise forståelse for hans situation og give rimelig plads til spørgsmål og bemærkninger.

Klageretten finder på denne baggrund, at retsassessor B har udvist en adfærd, som har været egnet til at svække den almindelige tillid til domstolene og dommernes anseelse. Klageretten finder derfor, at adfærden har været utilbørlig, og udtaler sin misbilligelse.

Klageretten skal beklage, at sagen ved en fejl først blev behandlet som en klage over retsassessor B efter modtagelsen af As mail af 20. august 2020 og med deraf følgende forlængede sagsbehandlingstid.

Thi kendes for ret:

Klageretten udtaler sin misbilligelse af den adfærd, som retsassessor B har udvist under hovedforhandlingen den 6. december 2019 i Rettens sag nr. ..., herunder ved at udtale ”Og denne sag ønsker man at bruge rettens tid på?” eller lignende.